

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Praxis Beneficiorvm D. Petri Rebvffi Montispessvlani
Ivrvim Doct. Ac Comitiss, Ivrisqve Pontificii Ordinarii
Professoris Paris. & ibidem in supremo Senatu Causarum
Patroni**

Rebuffi, Pierre

Coloniae, 1610

De vionionis reuocatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63686](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63686)

nens deputatus ab eo qui posuit rector-
rem, vel iudicem, eodem gaudet privile-
gio, quo rector. *l. sed si hac, in fine. vbi lafon. ff.
de in ius vocando. Bart. & alii in l. filius, de le-
gato & si ecclesia sit exempta, & vicari-
us erit capitul. per exemptionem, de privileg.
lib. 6.*

17 Si praestimonium vniatur alteri be-
neficio, non est opus derogare statutis de
obseruandis praestimoniis, quia per vni-
onem desinit esse beneficium, vt membrum
tenebitur, nec illud obtinebit tanquam
praestimonium, sed tanquam vnitum. ideo
non est opus in vnione de eo facere men-
tionem: quod est notandum, vt superius ad
xi de bonis.

Permutari
non potest
beneficium
& in illud
resignata
reperit pos-
si.

18 Si vnitum sit beneficium, non poterit
is, qui illud possidet permutare: quia post-
quam vnitum est, non est amplius benefi-
cium, sed membrum eius, cui est vnitum
nec dicitur vacare, *teste Feder. in tracta. per-
muta. benefic. q. 33. & supra dictum fuit.*

19 Sed an possit is qui resignauit illud
beneficium, postea ad illud redire post-
quam permutatio non potest sortiri effe-
ctum: respond. posse, si fuerit ignarus illi-
us vnionis per c. si beneficia, de prebend. li. 6.
*Panor. & Felin. in ca. cum venerabilis, de rerum
permuta.*

20 Si vero sciuerit vnitum, & in instru-
mento vnionis fuerit scriptum, quod per
cessum & decessum vno sortiretur effe-
ctum, tunc non poterit ad suum redire
beneficium, quia non est vltus concessione
iuris, *de vna de rerum permuta.*

Clausula
congrua
portionere
seruata
quid signi-
ficet.

21 Clausula bullae vnionis haec addi so-
let, quando sit vnio parochialis ecclesiae,
congrua portione ex fructibus, &c. eius-
dem ecclesiae parochialis pro perpetuo
inibi vicario per loci ordinarium institu-
endo, ex qua se commode sustentare, epi-
scopalia iura soluere, & alia eidem eccle-
siae incumbencia onera supportare valeat,
reseruata.

22 Nisi in ea adsit clausula, quod per pres-
bytum ad nutum amobilem deserui-
re possit: & regulariter siue sit prioratus, cui
imminet cura animarum, vltra curam

conuentus, vel aliud beneficium cura-
tum, semper solet illa clausula congrua
portione seruata describi: *de qua plene
tractauit in tracta. meo de congrua portione.*

23 Sed si vniatur beneficium non cura-
tum, non solet poni ista clausula, nec affir-
matiuè, nec conditionaliter: quod est no-
tandum pro vnionibus.

24 Et quando vnio fit a capitulo reten-
ta pensione alicui, tunc debet poni in bul-
la clausula: quod si per sex menses cessa-
uerint a solutione pensionis, tunc rectores
ecclesiae, ac singulares personae capituli
sententiam excommunicationis incurrat,
elapsis dictis sex mensibus: & vnio, an-
nexio, & incorporatio praedictae dissoluae
sint, & esse censeatur, dictaque parochialis
ecclesia in pristinum statum reuertatur, &
per dissolutionem eandem vacare censeat-
ur eo ipso, ac rectores praefati, eadem par-
ochiali ecclesia perpetuo priuati exis-
tant, & similiter illa vacare censeatur, eo ip-
so, & caetera. Et eo casu metu amissionis,
& excommunicationis solutio pensionis
non differetur, quia Oderunt peccare mali
formidine poene. cum qui. vbi glos. de preb. li.
6. & l. in fin. de iustit. & iure.

Clausula
ponenda
pro pensio-
ne reuocata
a capitulo.

De vnionis reuocatione.

PRO complemento huius materiae vi-
dendum est, quibus ex causis vnio re-
uocetur? Resp. quando est facta ob
certam causam, belli forte destructionis,
paupertatis, vel aliam finalem, tunc ces-
sante ista causa cessabit vnio, *de me in agro.
Sed haec de statu monacho. vbi si facta si pro-
pter paupertatem, si esset, dissolueretur vnio
super excessu fructibus. cap. cum
N. de consuet. Cabande Card. cons. 86. Papa v-
nunt.]*

Ex quibus
causis vnio
reuocari
possit.

2 Vel quando fuit facta ob bellum, &
deficiente populo, postea reuerso populo
cessabit, *cap. quia. de religio. dom. cap. si. de par-
och. & cap. de verb. sig. lib. 6.* quod enim atro-
citas seu calamitas belli introduxit, pacis
lenitas sopire debet. *l. in primis. C. de ca-
duc. vollen. & sicut necessitatem patientes*

cessante necessitate beneficiis renunciare coguntur quæ eis miserationis includit intuitus. *cap. si. 25. qu. vlt. vers. sed obicitur.*

Renocāda 3 Secundo dissoluitur vnio, quando redundat in præiudicium ecclesiæ, & eius ruinam. *c. 1. ibi, ecclesiæ vestre ruina poterat ecclesiæ & ho uelari. ne sede vacante. vt si dissoluatur religio, spiritualitas vt ibi, consuetudines enim, quæ in ecclesiis vergunt graua men, reuocantur. cap. 1. de consuetud. capit. fin. de reb. eccles. non alienan.*

4 Si fraudentur eleemosynæ, d. c. 1. nam peccata eleemosynis sunt redimenda. *cap. quamobrem, de pen. dist. 1. & duæ sunt eleemosyne, videlicet cordis, alia pecuniæ, c. 1. d. c. 45. dist.*

5 Et si tollatur hospitalitas. *cap. de monachis, de præb. ad quam præcipuè clerici tenentur in summa, & per totum. 42. distinctione. c. Florentinum. 85. dist.*

Ex causa 6 Tertiò reuocari vnio potest ex causa necessitatis, & utilitatis, sicut facta est. *c. ex necessitate, & utilitate. posuisti, & cap. vacante, de præb. nam omnis vnio reuocatur.* Res per quacunque nascitur, per eandem & dissoluitur. *c. 1. de regu. iur. ca. cum accessisset. de constitut. & alii casus ferè comprehenduntur sub istis. c. 1. de reb. eccles. non alienan. lib. 6. Petr. de Perus. in tractat. de reuoca. vnio. c. 1.*

Vnio per si 7 Quartò adde posse reuocari, quando moniam facta reuocatur. scandalum immineret. *d. c. 1. quia nihil cum scandalo faciendum est. c. nihil. de præscr. vbi plenè Fel. c. cum teneantur de præb.*

8 Quintò reuocatur, si fuerit facta per simoniam, etiam si iusta & legitima causa fuerit vniendi: vnde si fuerit per pecuniam datam vniendi facta, illa simonia vitiat actum in spiritualibus. *cap. si. de rer. permut. & per totum tit. de simo. & hoc expresse asserit Oldr. consil. 262. in quest. in fin. cogitate an aliqua sint in Francia vniones, & reductiones in secularitatem per pecuniam datam Episcopo procuranti, & aliis vnde reuocari poterunt, nec perpetuò durabunt illæ: difficile enim est, vt bono peragantur exitu, quæ malo inchoata sunt principio. c. principatus. 1. q. 1.*

9 Et breui dicendum est, quòd ex quibus

causis ferè vnio fieri potest, & dissolui: nihil enim tam naturale est, quàm dissolui eo genere, quo ligatum est. *l. nihil tam naturale. ff. de reg. iur. ca. 1. illo. tit. Caccia lup. in tract. de vnio. art. 9. & Dec. consil. 233. viso. col. 3. & consil. 275. viso.*

10 Et causa debet allegari, & probari, vt docet Petr. de Perus. vbi supra. c. 1. ac Oldr. consil. 261. nec crederetur episcopo, vel alteri facienti vnionem, vel illius reuocationem de causa vnionis, si non exprimat. *c. nuper. & c. licet. de testib. sic consuluit Paul. Paris. consil. 36. quod præsentia. in 4. vol.*

11 Quis istam vnionem reuocationem reuocari poterit? resp. is cuius interest, videlicet Episcopus: vt docet Petr. de Perus. in tract. de reuoca. vnio. c. 1. & monasterium vnium. c. 1. ne possit. sede vacante.

12 Capitulum etiam ecclesiæ cathedralis. *c. 1. circa finem. ne sede vacante. vbi dicit posse reuocari etiam ad petitionem episcoporum, & abbatum provinciarum, in qua sita est ecclesia, etiam ad petitionem Regis, & patroni vt in d. c. 1.*

13 Quæro quando hæc reuocatio vnionis possit resp. quando in præiudicium ecclesiæ tendit, etiam vacante ecclesia, tamen defensore illi dato, *cl. m. si. vbi gl. & doct. de reb. eccle. non alie. sumendo à contrario: quia si vacante ecclesia fieri vnio possit, multò fortius & eius dissolutio: cum omnis res per quascunq; causas nascatur, per eandem, & dissoluatur. c. 1. de reg. iur.*

14 Quod non procedit in ecclesiis cathedralibus, quia eis vacantibus, non est, qui eas tueatur: ideo non potest reuocari vnio sede vacante. *d. c. 1. ne sede vacante. locus in ecclesiis inferioribus, quarum est tutor & defensor generalis prælatus & Episcopus: attamen dabitur adhuc specialis defensor ecclesiæ qui rectè poterit eam defendere. locus in cathedrali, doct. in d. cl. fin.*

15 Dicamus nunc quis vnionem factam reuocare possit? resp. certum est Episcopum posse illam causa existente dissolui, re, quia quod iussit, vetiuit prætor, contrario imperio tollere potest. *l. quod iussit.*

iussit. ff. de iudic. vbi scripti. & qui potest condemnare, potest absoluer. l. 3. ibid. & is potest repudiare, qui & adire. l. is potest. ff. de acquir. hered. sic & qui vnire potest, & vnionem dissoluere, qui potest instituere & destituere. c. cum ex iniuncto. de heret.

16 Potest inquam, Episcopus vnionem non solum à se factam, sed etiam à Papa vel legato reuocare causa subsistente, teste Petr. de Perusi. in d. tract. cap. 4. nam Papa vniedo noluit tollere potestatem ordinarii. c. 2. de relig. domib. Fede. conf. 263. præsupposito: & Episcopus vnionem factam à priore, vel aliâ malè factam reuocabit. text. in c. sicut vnire, de excessib. præla.

17 Etiam si esset facta suæ mensæ: quia non est in proprio facto autor: vt in dict. clem. si dicitur, & non est verisimile, quòd eam reuocare sit paratus, sed vnire sic: quia in suum commodum tendit: & nemo suum præsumitur iactare. l. cum de in debito. ff. de probationibus.

Episcopus in cuius diocesi sita est beneficia, cap. nouerim. & c. regenda. 10. q. 1. cap. omnes. c. de elec. 16. que st. 7. facit. l. si prædium. C. de præb. minor. & si ecclesiæ sitæ sint in diuersis diocesisibus, uterque episcopus hoc facere debet, vel potestatem vni dare, qui nomine vtriusque hoc faciat gloss. & doct. in d. c. sicut vnire.

19 Poterit etiam capitulum sede vacante reuocare vnionem cum causa, quia succedit episcopo in iurisdictione: & illa iurisdictione, quæ est apud episcopum vnientem, est apud capitulum sede vacante. cap. cum olim. de maio. & obed. & cap. 1. eo. lib. 6.

20 Inferior tamen licet præscripserit vnienti potestatem, non tamen reuocandi vnionem, quia sunt diuersa. cap. auditis. de præser. & sic vnionem reuocare non poterit, nisi præscripserit: & reuocandæ vnionis potestatem, quòd est difficile.

21 Limitatur in cathedralibus. d. cap. 1. ne sede vacan. vbi Papa solus reuocat vnionem, sicut eam facere potest. d. cap. sicut vnire de excessib. præla.

22 Secundò si beneficia erant exempta, tunc ad solum Papam pertinet vnio, & reuocatio illorum. cap. autoritate, de priuileg. lib. 6. quia Papa est ordinarius exemptorum. clem. vna de supplen. neg. prælat. scripti in §. si quis verò de colla. in concor.

23 Tertiò, quando essent specialiter reseruata à Papa, non impediatur reseruatio: vt inferius dicam.

24 Quartò sine capituli consensu non poterit Episcopus vnionem reuocare, sicut nec facere. cap. 2. de relig. domi. cle. fin. de reb. eccl. non alienan. quia non potest sine capitulo ardua, vt alienationes facere. ca. consensu. nouit. & per totum de his quæ sunt à prælat. & solennitas quæ in construendo requiritur, & in destruendo, auth. contra. C. de repud. multa allegat. Petr. Gerard. sing. 3. ibid. & vide, &c.

25 Et in reuocanda vnione requiritur causæ cognitio, sicut in faciendâ: de qua supra dictum fuit, per text. in d. cap. 1. in fin. ne sede vacante. ibi ius vestrum apud sedem Apostolicam prosequendi liberam facultatem habeatis.

26 Vnde citari debent illi, quorum interest vnionem non reuocari. c. si de elect. lib. 6. Et primò prælatus vtriusque diocesis, si beneficia sint in diuersis diocesisibus, quia de eorum præiudicio agitur. d. c. 1. ne sede vacante. & c. sicut vnire, de excessib. præl.

27 Patronus etiam est vocandus, quia sua interest cum ad eum redeat ius patronatus. c. pie menti. & cap. filius. 16. q. 7. collegiati, & bursarii, de cuius collegio agitur, gl. in c. & temporis. 16. q. 1. & tam is qui ecclesiam possidet vnitam, quàm etiam vicarius in ea residens, quia vtriusque interest, doct. in c. super eo. de præb. lib. 6. & generaliter alii omnes.

28 Sed hi citandi sunt nominatim & alii per proclama. Auth. si omnes. C. si minor se ab here. absti. d. c. fin. de elect. in 6. quia eadem solennitas requiritur in destruendo, vt diximus, quæ in construendo. auth. e contra. C. de repud. ideo in bulla reuocationis vnionis debet conscribi illa clausula, vocatis his qui fuerant euocandi, &c. sicut poni solet in vnione faciendâ.

29 Si tamen Papa vnionem parrochialium ecclesiarum dissoluat, solet adicere clausulam, dummodo quilibet earum sit sufficiens ad sustentandum sacerdotes: *per ea que nos docet. per illos text. in cap. vacante. & c. exposuisti. de prabend. & in cap. cum M. de constitu. & statuit Alex. 6. in tit. de referu. iurispar.*

30 Nos tamen solemus in praxi, quando vnio non valet impetrare beneficium vnitum, & postea agere super possessorio: & si opponatur esse vnitum, replicatur non valere vnionem: & ab illa vnione appellatur tanquam ab abusu, & pronunciabitur irrita, & demum si vnio non valeat, possessorium adiudicabitur impetranti.

31 Si vero valeat, sed debeat reuocari ex causa, seruabitur praxis superius scripta coram episcopo, vt petatur reuocari: & ante reuocationem non valebit beneficii vniti impetratio: *vt supra scripsi in reg. cancell. quando vnio ipso iure valeat vel ne, in gloss. 9. ibi vide.*

Papa vnium beneficium an conferre possit.

32 Potest tamen Papa beneficium vnitum non obstante vnione conferre, suspendendo vnionem ad vitam eius, cui confert illud beneficium vnitum, non vero dissoluit: licet in vnione dictum fuerit, quod vnio fiat cedente vel decedente eo, qui possidebat beneficium, & hoc plenitudine potestatis, quam in his beneficiis habet. *c. 2. de prabend. lib. 6. vel causa permutationis conferre, licet episcopus hoc non possit: vt docet Olibr. cons. 257. factum vt superius dictum fuit: Papa tamen non solet conferre, alias vniones essent inutiles, quia semper posset conferre: ideo solet callari illa clausula que in signatura impetrationis poni solet, & cum suspensione quarumcunque reservationum, vnionum, &c.*

33 Quia ius acquisitum per vnionem non vult tollere, sed vult vt vnio sortiatur effectum: & illa verba cedente vel decedente important conditionem, quia ablatiui sunt absoluti. *l. ab emptione. ff. de pactis. l. a testatore. de cond. & demonst. intelliguntur enim quod cedente illo, qui possidet beneficium, id est, si cedat & resignet, quod vnio sortiatur effectum: vel dece-*

dente, id est, si decedat, antequam resignauerit, quod vnio obtineat per decesum.

34 Quamuis Staphil. in secunda forma *mand. in tractat. de licetis graue* dicat contrarium, verisimile dubitatur: nam licet certum sit possessorem cessurum, vel decesurum, tamen incertum est, si cedat ante mortem, ob id conditio fit: *vt scripsi in tractatu de pacificis possessorib.*

35 Item si canonicus consentiret dissolutioni vnionis ecclesie parrochialis ad vitam Titii, que erat vnita sue prabendae, potest sibi reseruare pensionem, & regressum de iure, si alter cedat, vel decedat, aut aliter dimittat, sed tutius est, quod in bulla prouisionis ponatur, quod cedente vel decedente eo cui est prouisio ecclesie parrochialis facta, quod vnio iam facta teneat, & eo ipso facta censeatur: & quod retineatur ecclesia parrochialis vigore vnionis, quam Papa dicat eo casu probamus, & robur habere volumus.

36 In Francia periculosum esset consentire isti dissolutioni ad vitam, quia sapit reservationem & regressum, qui sunt in Francia reprobati, & vniones ad vitam, & sic dissolutiones, *vt superius dixi.*

37 Sed vidi aliud fieri, vt is canonicus det fructus ecclesie parrochialis vnite loco pensionis perpetue Titio: sed adhuc non recipitur in Francia, cum in tribus tantum casibus pensio probetur: *vt scripsi in tractat. de pacific. possessio. in 17. amplia.* & timenda esset hoc casu appellatio, tanquam ab abusu, qui abulum retractaret: *vt scripsi in tit. de refer. in conc. sed si partes essent concordantes, nihil ad iudicem.*

38 Vltimo vnione reuocata effectus est, *Eschauer* quia ecclesia vnita remanebit in illo statu *vocata vnionis.* antiquo, in quo erat antequam vnita fuisset. *cap. i. ne sede vacante.* & ideo si erat monasterium sub abbatis regimine, postea etiam erit: vel si erat parrochialis, postea etiam erit. *Vnionem*

39 Item si collatio spectabat ad prelatum, reuocata vnione, etiam ad eum spectabit, & ad patronum presentatio, si habeat reservationem. *si habeat reservationem* *doct. in d. cap. i. nec videtur patronus ex-* *primum* *sim.*

simplici consensu vnionis remisit in patronatus.

40 Nisi illud expressè remisit vnionem, cap. pastoralis. de donatio. & quando expressè in vnione remisit, facta dissolutione remanebit ecclesia vnita libera a patrono: quia ius femel extinctum non reuiuiscet. c. qui res. §. arcem ff. de solutio. Petr. de Perus. in cap. fina. tractatu de reuoca. vnionis. in prima regula.

41 Cautius est, quod quando patronus consentit vnioni, consentiat quandiu vnita permanebit: sed si vnio dissoluatur, referuat sibi ius patronatus, quod nunc habet: & sic cessabit dubium.

42 Et si dissoluatur vnio facta de monasterio ecclesie seculari, illi qui erat monachi monasterii permanebunt illius ordinis monachi, & bona ad pristinum redibunt monasterium, & idem si erant seculares, & postea erunt seculares. ca. cum de beneficio, de preb. in 6.

43 Quia hæc reuocatio habet se sicut in integrum restitutio: nam sicut per in integrum restitutionem res reponitur in pristinum statum. l. quod si minor. §. restitutio. ff. de minor. ita per hanc vnionis reuocacionem. vt dicit gloss. in d. c. quæ est vera, licet d. Perus. eam reprehendat, dicens non esse veram: quia in integrum restitutio conceditur, quando quis læditur: sed per vnionem ecclesia non erat læsa, ergo dico non peti restitutionem in integrum: sed per reuocacionem vnionis res deditur in pristinum statum, sicut per in integrum restitutionem: & hoc non habet dubium, licet ecclesia nõ petat in integrum restitutionem: sed causa cessante reuocabitur vnio: vt supra dictum fuit.

44 Ille tamen prælatus durante vita sua post dissolutionem vnionis erit prælatus vtriusque ecclesie, & curatus vtriusque parrochie: etiam ille vicarius erit quãdiu viuet vicarius, sicut dicitur de vnione quæ fit sine alicuius præiudicio, text. in d. c. fin. de reb. eccl. non alienand. sic reuocatio fiet sine illorum præiudicio, qui res vnitas possident: non enim debet illi tolli

titulus qui est perpetuus, ca. si gratiose. de rescript. lib. 6. c. satis peruersum. 56. distinct.

45 Si tamen quedam rei alienatio fuerit iustefacta vnione consistente à prælato non reuocabitur per vnionis dissolutionem, per regul. factum legitime non retractatur, licet peruenerit ad calum à quo incipere non potuit: & quia ille prælatus seu curatus erat legitime præfectus, & habebat legitimam administrationem, cap. 5. temporis. 16. quæst. 1. ergo potuit iuste alienare vnã rem, & sic alienatio non poterat reuocari eo casu, nempe si non fuisset vnita, non fuisset reuocata: & hoc iustum & æquum est.

46 Alioqui omnes actus facti durante vnione reuocarentur, quod est absurdum vscripsi in compendio alienatio. verum ecclesie. Hactenus de vnione, & de ipsius reuocacione.

De Ereptione ecclesie in cathedralem, secularem, vel in alium statum.

Sciendum est quòd erectiones in cathedralem fieri non debent, nisi à Papa. cap. i. ne sede vacante. cap. quod translatioem. iuncta glo. de offic. legati. vbi etiam legato prohibetur.

Erectiones in cathedralem à Papa sunt.

1 Et ex causa facienda est erectio, primo vt seruitium diuinum augeatur, non autem vt diminuat, cap. ex parte, de constit. & ubi necessitas, vel vtilitas inest, sicut de mutatione dicitur in cap. mutationes 7. q. 1. & vbi fidelium multitudo excreuit, cap. precipimus, 16. q. 1.

Ex causa erectio ista fieri debet.

2 Aliquando erigitur episcopalis in Metropolitanam: vt habetur in Extrauag. quando in saluator, in Extrauag. communibus, de præben. de ecclesia Tholosana. vbi Papa Ioan. 22. dicit se hoc facere propter populi multitudinem, qui vno pastore regi non poterat.

Episcopalis erectio ista non erigatur.

3 Quia erat durum & difficile ad vnum relictum habere, etiam quòd nullum augmentum diuini cultus prouenerat ex rã immensis redditibus, quibus abundabat ecclesia Tholosana, sed ex adipe prodibat iniquitas: vt multo tempore luxus

circa